

Breidablikk skoles FAU

Ilseeng

13.september 2021

Stange kommune

v/ kommunalsjef Atle Teksum

Postboks. 214 2336 STANGE

Høringsuttalelse til Stange kommunes utredning *Stangeskolen og – barnehagen mot fremtiden Kunnskapsgrunnlag for fremtidig skole- og barnehagestruktur Stange*

Innledning

FAU ved Breidablikk skole ønsker med dette å komme med sin høringsuttalelse i forbindelse med utredningen *Stangeskolen og -barnehagen mot fremtiden*.

I høringsuttalelsen kommer vi først til å gå gjennom de forskjellige perspektivene som utredningen tar for seg. I forhold til våre tanker om tettstedet Ilseeng vil det samfunnsmessige perspektivet og det organisatoriske perspektivet gå litt inn i hverandre. Mot slutten vil vi også prøve å komme med våre betraktninger på spørsmålsstillingene i høringsbrevet som vi ikke allerede har behandlet under de forskjellige perspektivene.

Da det ikke er noen kommunal barnehage på Ilseeng, vil vi ikke berøre spørsmålet om framtidig barnehagestruktur.

Vi i FAU vil først få gi ros til administrasjonen for hvordan vi har fått ta del underveis i prosessen med utredningen.

Det samfunnsmessige perspektivet

Det henvises i dette kapitlet til Stange kommunes overordnede *Kommuneplan*, og de mål som ligger i de forskjellige delplanene. Vi mener utredningen ikke behandler på en god nok måte hva en eventuell skolenedleggelse vil kunne ha slags effekter på et tettsted som Ilseeng. Det er vanskelig å se at en nedlagt skole på Ilseeng ikke ville være svært negativt for flere delmål i kommunens planverk.

- Ta hele kommunen i bruk – opprettholde tettsted og grendestruktur
- Utvikle et livskraftige og inkluderende samfunn med variert botilbud
- Folkehelse og trivsel, sykkel og gangavstand.
- Bærekraft og miljø, en effektiv og moderne infrastruktur.

FAU mener at konsekvensene for et tettstedene er for dårlig belyst i utredningen. Vi mener at nettopp disse konsekvensene er det aller mest kritiske for et sted som Ilseng.

Ilseng er allerede Stange kommunes tredje største sammenhengende boligbebyggelse. I tillegg ligger det også bebyggelse i Hamar kommune som henger sammen med denne. Ilseng har mange arbeidsplasser i industri, og har muligheter til å få en stor fengselsutbygging i umiddelbar framtid. Ilseng sin plassering midt mellom Hamar, Stange og Løten er uansett unik, og tilsier at Ilseng burde være et av stedene i Stange som har større potensiale for utvikling. Kanskje kan det skje i samarbeid med Hamar kommune? Ilseng er ett av tre steder i Stange kommune som har stoppested for tog, og det eneste langs Rørosbanen.

Som nevnt over har det lenge vært snakk om en utbygging av Ilseng fengsel. Dette vil gi tettstedet Ilseng mange nye arbeidsplasser. Det er mye som tyder på at vi etter stortingsvalget denne høsten kommer til å ha sterkere politikere fra vårt distrikt i ledende posisjoner. Det er å håpe at dette vil sette fortgang i prosessen rundt Ilseng fengsel. Skulle det i tillegg bli batterifabrikk på Heggvin vil det bli svært mange nye arbeidsplasser i dette området. Vi tror at et levende tettsted med skole vil være med på å sikre beslutningen om at Ilseng er rett sted for et større fengsel. Derfor vil det være svært uklokt å beslutte å legge ned Breidablikk skole nå.

Det har blitt vist til at skole ikke er nevnt i Kommunedelplanens samfunnsdel. Dette er urimelig. Skolens bygninger og område brukes aktivt av innbyggerne hver dag. Tettstedet har et aktivt idrettslag og et flott idrettsanlegg. Idrettslaget organiserer fotball, langrenn og ishockey for innbyggerne på Ilseng. Ved en eventuell samlokalisering av barneskolene ved gamle RUSK, vil dette ganske sikkert også ha en svært sentraliserende effekt på idrettstilbudet i gamle Romedal kommune. Dette er naturlig, da vennskap og sosiale relasjoner vil bli knyttet på tvers av de gamle skolekretsene. Ved bortfall av aktiviteten i de forskjellige idrettslagene, vil det bli veldig krevende å opprettholde idrettsanleggene. Dette vil ytterligere forringe kvaliteten og botilbudet i et tettsted som Ilseng. For Ilseng sin del er det også lett å peke på at nettopp et aktivt idrettslag har vært en forutsetning for å realisere en positiv ting som Ilsengstiene.

Ilseng kjennetegnes ved at om lag 80% av elevene på Breidablikk bor i gangavstand til skolen, venner og mange fritidstilbud. I et folkehelse- og miljøperspektiv mener vi dette er det sterkeste argumentet for å opprettholde en skole på Ilseng.

En nedleggelse av skolen på Ilseng vil føre til en stor økning i transportbehov til og fra skole og fritid. Skoleskyss av de som i dag kan gå er en ting. Personbiltransport er en annen. Vi kan legge til grunn at størsteparten av de som bor på Ilseng har sitt arbeidssted i motsatt retning av Romedal sentrum. Ved en tenkt nedleggelse av Breidablikk og flytting til Romedal kan vi så sette opp et raskt regneeksempel basert på anslag:

I dag bruker 26 elever SFO på Breidablikk skole. Av disse har 15 elever 100% plass. Vi kan for enkelhets skyld gjøre dette om til 20 fulle SFO-plasser. Vi anslår at for 18 av disse foreldrene er det å kjøre til Romedal en ren omvei. Disse må alle kjøre to turer tur/retur hver dag. Fra Breidablikk til Romedal er det 6,5 km, noe som blir 26 km hver skoledag. Et skoleår har 190 dager. I løpet av et år blir det 6840 ganger tur/retur Ilseng-Romedal med bil og 88 920 km ekstra kilometer.

Vi kunne satt opp samme regnestykke da det gjelder fritidsaktiviteter. En sammenslåing av skolene vil etter vår mening virke sterkt sentraliserende på fritids- og idrettstilbudet. Om man klarer å beholde rekrutteringen må kanskje 30 fotballspillere kjøres til Romedal i stedet for å gå til sin lokale idrettsplass på Ilseng. Sannsynligheten er dessuten stor for at bestevennen på en ny storskole også befinner seg utenfor gå- og sykkelavstand. Vår påstand er dermed at en nedleggelse av Breidablikk

skole vil være svært dårlig for miljøet, både lokalt og globalt. Kostnadene med all denne transporten med privatbil gis til innbyggerne.

Da det gjelder boligpriser vises det til en rapport fra Ringsaker, men vi finner ikke denne særlig relevant for et tettsted av Ilsengs størrelse. Ilseng er et sted mange yngre flytter til for å stifte familie. Svært mange kommer hit fra andre kommuner for å bo nært Hamar. De kommer til Ilseng fordi tettstedet har skole og barnehage.

Det er vanskelig å se hva en nedlagt skolebygning og skoletomt på Ilseng vil kunne få slags etterbruk. Ilseng har allerede i dag samfunnshus. Boligbygging vil med nedlagt skole heller ikke være særlig aktuelt.

Det sies i utredningen at skoler gjerne er det siste som avvikles i et lokalsamfunn og at det snarere er en konsekvens enn en årsak til bygdedød. I Ilseng sitt tilfelle mener vi med stor grad av sikkerhet at vi kan si at det vil være motsatt.

Det organisatoriske perspektivet

I kapittelet om det organisatoriske perspektivet vises det til nedgang i befolkningen i alle bygder i kommunen. Også på Ilseng ser vi en nedgang. Vi vil påpeke at det for Breidablikk skolekrets ikke er vesentlig nedgang i historisk og framskrevet antall barneskolebarn i tabellen på side 30 i utredningen. På en skole med rundt 110 elever vil det naturlig være forskjeller fra år til år. Men om man samtidig ser på de historiske tallene for elever ved Breidablikk opp mot elever med innvilget skoleskys, vil man kunne anslå at den nedgangen som er beskrevet skjer i kretsens områder utenfor selve tettstedet Ilseng. Dette stemmer også godt med den generelle utviklingen i kommunen. Til de historiske elevtallene vil vi også påpeke at flere i skolekretsens randsoner har søkt mot Solvin, da det for disse er nærmere og har føltes mer naturlig.

Ifølge kartgrunnlaget som er brukt i utredningen er det i perioden 2015-2020 bygd 27 nye boligheter i tettstedet Ilseng. Opplevelsen er også at omsetning av brukte boliger går lett på Ilseng. Vi tror at om Stange kommune viser at de ønsker en satsning på tettstedet Ilseng, som selvfølgelig innebærer barneskole, så har tettstedet mulighet for å øke denne utviklingen. En utvikling på Ilseng kan skje uten press på dyrket mark, både i Stange og Hamar kommune. FAU tror at Ilseng har et særlig potensial til å være et litt billigere alternativ til bolig i Ottestad. Sånn sett kan en nedleggelse av Breidablikk på lengre sikt føre til ytterligere press på de skolene i Stange som nå har liten kapasitet.

Vi mener at det er helt klart at et tettsted av Ilsengs størrelse skal ha en barneskole. At 80 elever kan gå til sin nærskole er en stor verdi. Ikke mange andre skoler i kommunen kan vise til så liten andel elever med innvilget skoleskys. Breidablikk skole ligger i dag på en stor tomt. Den er omgitt av flotte, varierte og tilgjengelige naturområder. Her kan det være plass til mange flere elever.

Det pedagogiske perspektivet

Nylige framlagte resultater fra Stangeskolene viser at mye er svært bra. Det er lite som kan si om det er på grunn av eller på tross av dagens skolestruktur.

Nye krav til lærere og profesjonelle læringsfellesskap vies mye plass i utredningen. Vi vet at resultatet av kommende stortingsvalget kan komme til å sette noe av det som problematiseres i spill, og endre

forutsetningene for utredningen. Det legges også fram at det kan bli vanskelig i framtiden å rekruttere lærere til små skoler. Om nedleggingsspøkelset stadig henger over en skole vil dette også ha innvirkning. Vi mener også at tilrettelegging for bruk av digitale virkemidler bør kunne være med på å skape større fagmiljøer for de ansatte.

Breidablikk skole er ikke en veldig liten skole. For oss i FAU oppleves den som en faglig god skole, som er oversiktlig både for elever og foreldre. Skolen har fine uteområder, og ikke minst naturområder av mange typer i umiddelbar nærhet. I forhold til Fagfornyelsen må skolens nærområde være veldig godt tilrettelagt.

Barnas beste vil alltid være det grunnleggende for oss som foreldre. Da det gjelder det pedagogiske perspektivet og spørsmål om barneskole på Breidablikk, synes vi i FAU at det er vanskelig å se at det finnes belegg for at en stor skole skal ha så store pedagogiske fordeler at det veier opp for det negative for barna og lokalsamfunnet.

Det økonomiske perspektivet

Hovedbegrunnelsen for at skolestruktur nå utredes på nytt er kommunens behov for å kutte i sine driftsutgifter. I så måte regner vi i FAU med at dette er det mest vesentlige kapittelet i utredningen. Vi stiller store spørsmålstejn ved de økonomiske beregningene. Vi kommer til å konsentrere oss om utregningen av alternativer i gamle Romedal kommune, da dette angår Breidablikk mest.

Da Stange kommune besluttet å legge Solvin til RUSK, forsvant det reelle 0-alternativet i utredningen. Konsekvensene av dette vedtaket er helt grunnleggende for utregningen av innsparingspotensialet for alternativene som blir skissert. FAU mener at denne beslutningen ga føringer som nå gjør at alternativene er begrenset og at de heller ikke er de beste økonomisk for kommunen. Vi mener utredningen burde sett på et reelt 0-alternativ der Solvin ble opprettholdt. Administrasjonen viser til at dette ikke var aktuelt etter det politiske vedtaket om flytting. Men en stor investering på Breidablikk skole er også vedtatt i kommunens investeringsplan. Vi spør oss hvorfor Breidablikk er i spill, men ikke flytting av Solvin? Særlig da intensjonen med en gjennomgang av alle kommunens sektorer er nettopp å snu alle steiner.

De forskjellige alternativene som er skissert som omhandler Breidablikk skole har jo det til felles at alle alternativene der Breidablikk består framstår som dyre. Dette er fordi kommunen ikke har evnet å ta vare på bygningsmassen på skolen vår, og at vi nå er der at eiendomsavdelingen mener alternativet på Breidablikk er en helt ny skole beregnet til 140 millioner. Det meste av fornuft tilsier at det er riktig med en barneskole på tettstedet som IIseng, men på grunn av manglende vedlikehold står vi nå i fare for å miste alt. Vi har ikke kompetanse for å vurdere tilstanden til Breidablikk skole. Men vi spør oss om det virkelig ikke finnes løsninger på IIseng der man ikke må begynne helt på nytt. Kommunen har jo nå nylig likevel besluttet å koste på de eksisterende bygningene flere millioner. Vi spør oss spesielt om vurderingen av bygget med gymsal, garderobes og SFO. Breidablikk skole ligger på en stor fin tomt. Her kan det bygges en ny skole, eller nye moduler, mens undervisningen kan opprettholdes i eksisterende bygninger. Det bør også lett kunne tas imot flere elever på en skole på IIseng hvis man skal se på skolekretsgrensene. En eller annen form for nytt frittstående bygg på Breidablikk bør også være forbundet med mindre risiko, som vi kommer tilbake til i avsnittet under.

Som tidligere nevnt så stiller vi i FAU spørsmål ved det reelle innsparingspotensialet i alternativene som er utredet. Vi ser jo at det må være alternativ 2 og 3 som vil bli mest aktuelle, da alternativ 4 og 5 ikke gir noen innsparing ifølge utredningen. Vi vil starte med å si at vi uansett ikke synes at drøye

seks millioner er nok for å i praksis stoppe utviklingen og mye av aktiviteten i tre levende lokalsamfunn i tidligere Romedal kommune. Av de drøye seks millionene anslått i alternativ 2 kommer drøye halvparten fra endringer i Drift bygg. Hele beregningen er i det store og hele knyttet opp mot to svært store og høyst usikre tall. Det er mulighetsstudien som anslår ombygging og utbygging av gamle RUSK og mulighetsstudien som omhandler ny skole på Breidablikk. Utredningen problematiserer ikke usikkerheten i disse tallene i det hele tatt. Vi vet at en mulighetsstudie har et forventet presisjonsnivå på pluss/minus 40 %. Det er mye som tilsier at disse tallene fra mulighetsstudiene er for lave. Er disse tallene i utredningen i det hele tatt realistiske, sett i forhold til hvordan regler for miljøkrav og klimagassutslipp stiller krav til valg av byggematerialer i slike bygg? Vi vet nettopp at prisen for særlig trelast og metall har steget markant det siste halvåret. Det forventes ytterligere prisoppgang i høst. Mulighetsstudien da det gjaldt ny ungdomsskole på Stange har allerede har vist seg å være altfor lav. Om tallene som omhandler gamle RUSK skulle vise seg å være like lite treffsikre, vil det beregnede innsparingspotensialet i en storskole være borte. Dette er i tillegg snakk om ombygging av en gammel skole fra 60-tallet som skal møte nye krav til miljø og klima.

I forhold til beregningen mener vi også det mangler utgifter til å holde de alternativt nedlagte skolene vedlike helt fram til eventuelt salg eller rivning. Vi synes at det er vanskelig å se alternativer til rivning for flere av byggene. Rivekostnader er heller ikke vurdert.

FAU mener at det bør utredes et reelt 0-alternativ. Vi tror at det ligger et større innsparingspotensial for kommunen i å utnytte de byggene som finnes. Med unntak av Breidablikk skole har jo utredningen vurdert de fleste skolene til å ha tilfredsstillende standard. Da bør det også kunne være aktuelt å se på de eksisterende skolekretsgrensene og andre alternativer. Om en i tillegg kan finne en løsning på Breidablikk skole som ikke betyr en helt ny skole, tror vi at det kan være interessant.

Vi tror at vi ovenfor har besvart de fire spørsmålene i høringsbrevet, kanskje med unntak av spørsmål 3, som gikk på hvilke sosiale arenaer som kan skapes om skolen skulle bli nedlagt. IIseng er i dag et tettsted og lokalsamfunn med mange sosiale arenaer. Vi har samfunnshus, idrettslag, fritidsklubb og mange engasjerte frivillige. Det IIseng ville mangle ved en nedlagt skole er nettopp en skole. Som vi mener å ha belyst ovenfor, så er vi er redd en nedlagt skole i stedet ville kunne rive beina unna noen av de sosiale arenaene vi har i dag.

Breidablikk skoles FAU

IIseng

Leder Herman Hørsand